रा. रं. बोराडे यांचे
लेख व भाषणे

अनुबंधाची पेरणी

संपादक
डॉ. गणेश मोहिते

Scanned with OKEN Scanner

(Anubandhachi Perni)

■ **अनुबंधाची पेरणी**
(रा.रं. बोराडे यांचे लेख व भाषणे)
डॉ. गणेश मोहिते
बलभीम महाविद्यालय, बीड-४३११२२

प्रकाशन क्रमांक
४९४
ISBN-978-93-82813-81-1

■ प्रथमावृत्ती :
१८ मार्च २०१८ (गुढीपाडवा)

■ सर्व हक्क :
रा. रं. बोराडे
'शिवार' १७, विद्यानिकेतन कॉलनी,
जालना रोड, औरंगाबाद - ४३१००१

■ प्रकाशक :
दत्ता डांगे
इसाप प्रकाशन,
'कांचनब्रह्म'
१९०, सहयोगनगर, नांदेड
भ्र.९८९००९९५४१

■ अक्षरजुळवणी :
गिरीश कहाळेकर
श्रीकर ग्राफिक्स, नांदेड.

■ मुखपृष्ठ :
संतोष घोंगडे

■ मुद्रक :
मधुराज प्रिंटर्स ॲन्ड पब्लिकेशन्स
धायरी, पुणे

मूल्य : १५०/- ₹

Scanned with OKEN Scanner

अनुक्रम

□ संपादकीय : मातीचे पाय असणारा लेखक ... ०४

१. माझं साहित्य : अनुबंधाची पेरणी ... ११

२. माझ्या सृजनशील लेखनाने मला काय दिले? ... १६

३. माझी वाङ्मयीन जडणघडण ... २५

४. उपेक्षित ग्रामजीवनाने मला केले अस्वस्थ! ... ३१

५. खेडी, शेती आणि शेतकरी ... ३७

६. धांडोळा नात्यागोत्याचा ... ४३

७. मराठी ग्रामीण साहित्य ... ४९

८. नैतिकता आणि मराठी साहित्य ... ५४

९. मराठी लेखकाला विचारतो कोण? ... ५७

१०. भाषा, बोली आणि लोकजीवन ... ६३

११. मराठी वाङ्मयेतिहासाच्या दिशा : काही प्रश्न ... ६७

१२. संवाद नवलेखकांशी ... ७१

१३. कृतज्ञ मी! कृतार्थ मी!! ... ७६

१४. मराठी साहित्यातील ग्रामीण स्त्रीचे चित्रण ... ८४

१५. ग्रामीण रंगभूमी कशी रुजेल? ... ९१

१६. 'ग्रामीणत्वाच्या व्याख्या बदलाव्या लागतील' (मुलाखत) ... ९५

Scanned with OKEN Scanner

रा. रं. बोराडे हे नाव गेली पाच-सहा दशकं मराठी वाङ्मय व्यवहाराच्या केंद्रस्थानी आहे. ग्रामीण साहित्य चळवळीच्या पहिल्या पिढीतील ते प्रमुख लेखक आहेत. ग्रामीण साहित्य, समाज व संस्कृती हा त्यांच्या चिंतनाचा व आस्थेचा प्रांत. 'माती आणि नाती' या सूत्राला 'केंद्रवर्ती' मानून साहित्याच्या विविध रूपबंधात त्यांनी साहित्यनिर्मिती केली. ते प्रत्यक्ष अनेक दशकं नागरी जीवनाचा घटक असले; तरी त्यांच्या जाणिवांचे वर्तुळ कायमच ग्रामीण समूह व्यापून आहे. मराठवाड्याची भूमी, येथील माणसं, नातीगोती, कृषीकेंद्रित व्यवस्था व मराठवाडी बोलीभाषा या परिघाभोवतीचे त्यांचे कथात्म साहित्य या समूहाशी असणारे त्यांचे 'अनुबंध' स्पष्ट करते. या समूहाशी त्यांचे 'भावसंवेद्य नाते' आजतागायत अतूट आहे. या समूहाचे प्रतिनिधित्व करणाऱ्या नव्या पिढीतील लेखकांना अगदी आस्थेने, सहेतुकपणे त्यांनी आपलेसे केले आहे. म्हणून नव्या पिढीला बोराडे जवळचे वाटतात. ही पिढी त्यांच्याकडे फक्त लेखक म्हणून पाहत नाही; तर लेखक घडविणारा, लिहित्या हातांना 'बळ' देणारा, 'अनुबंधाची पेरणी' करणारा 'द्रष्टा' लेखक म्हणून पाहते. या पिढीसाठी त्यांचे मर्मग्राही चिंतन, विचार व ग्रामीण समूहाच्या कल्याणाची भूमिका विशद करणारा व या समूहाशी असणाऱ्या त्यांच्या विशुद्ध व मौलिक अनुबंधांचा तरलपणे वेध घेणारा हा ग्रंथ महत्त्वपूर्ण आहे.

इसाप प्रकाशन, नांदेड

ISBN 978-93-82813-81-1

9 789382 813811

Scanned with OKEN Scanner